

ifølge Landcommunalanordningen af 1841 kunne Præsterne vælges til Formand, og Følgen heraf har været, at Formandskabet aldeles i Reglen har været overdraget til Præsten. Denne er derved kommen til at besfatte sig med Meget, som saa saa fjernt fra hans egentlige Stilling, at han ikke forsvareligt kunde røgte det, og hvad der maaskee er det Værste, Medlemmerne af Sogneforstanderskabet have derved fundet en Undskyldning til at kaste al Omsorgen for de kommunale Anliggender over paa deres Formand; de ere komne sammen 6 Gange om Aaret, og have hørt paa Referatet af de kommunale Sager; derefter ere de gaaede hjem og have aldeles ikke tænkt paa, at de vare Medlemmer af Sogneforstanderskabet, før der næste Gang kom Bud om, at nu skulde der atter være et Sogneforstanderskabsmøde. Jeg har her kun talt om Sogneforstanderskaberne. Med Hensyn til Amtsraadene skal jeg som en væsentlig Mangel nævne, at de gribe ind i Sager, som ere Amtet uvedkommende; de ere derved formeget førte ind paa en Detail, hvorved Opmærksomheden er bleven hendragen paa Smaasager, og bortvendt fra de Sager, som egentlig maatte være dem magtpaaliggende. Med de ved den nuværende Communalindretning klæbende Mangler for Die, mener jeg, at naar vi nu skulle søge at omordne vore kommunale Forhold, saa skulde vi ikke alene søge at vinde — om jeg saa maa sige — et negativt Resultat, nemlig ved at indgaae de Feil, som man tidligere har gjort sig skyldig i, men jeg mener, at vi ogsaa skulle søge at vinde et positivt Resultat. Vi skulle nemlig nøie overveje, hvilke Frugter den nuværende Communalforfatning uagtet dens Feil har bragt os, hvilke Skridt vi med den nuværende Communalindretning alt have gjort mod det Maal, hvortil vi stræbe, og derpaa vil jeg, at vi skulle bygge videre. Jeg maa her bemærke, hvad jeg strax burde have bemærket, at jeg kun holder mig til de kommunale Forhold paa Landet, idet de kommunale Forhold i Kjøbstæderne ere mig ubekjendte, idet nemlig min Stilling ikke har bragt mig i nærmere Berørelse med disse. Hvad nu Sogneforstanderskaberne angaaer, da gaaer For-

slaget ud paa, at de eneste Forretninger, disse Communalbestyrelser skulle have, skulde være med Hensyn til Fattigvæsenet og Skolevæsenet, samt Arbeidet ved Kirker og Kirkegaarde. Det er aabenbart, at de nuværende Sogneforstanderskaber derved omtrent ville føres tilbage til at være, hvad der fandtes tidligere: Skole- og Fattigvæsenets-Commissioner; den ringe kommunale Interesse, som der dog hist og her i Sognebidstricterne er vaakt, vil derved gaae til Grunde. Nu er det vistnok sandt, at noget egentligt stort kommunalt Liv kan man ikke vente i disse mindre Districter, idet de Anliggender, som der forhandles, i og for sig ei ere af synderlig Betydning; imidlertid er det dog vist, at selv disse ringere Anliggender kunne vække Interesse, og naar en saadan Interesse kan opretholdes, saa mener jeg, at man skal sætte Priis derpaa, og man skal ikke foreslaae Noget, hvorved det er givet, at den maa tilintetgjøres. Med Hensyn dernæst til den Stilling, hvori Forslaget har stillet Præsten, mener jeg, at det er en slyng Stilling, hvori han her er sat; jeg mener, at vi snarere maae komme til det Resultat, aldeles at udelukke Præsten fra at kunne vælges til Formand i Sogneforstanderskabet. Vi maae her nærmest tænke os Præsten som den Embedsmand, der, hvad Skole- og Fattigvæsenet angaaer, fører Statens Tilsyn; han er altsaa den Embedsmand, der, hvis Noget med Hensyn til hine Forretninger beslattes, som er mod Lovene, har at foretage de fornødne Skridt, for at bevirke, at disse Love blive opretholdte; Præsten bør her altsaa være den controllerende Myndighed, og mulig endog den suspenderende. Endvidere forekommer det mig at være nødvendigt, at Præsten ved Skolevæsenets og Fattigvæsenets Sager er den, der skal lede Forretningerne; han skal her være Forretningsfører, og ligeledes mellem Møderne føre Correspondencen. Naar den egentlig besluttende Myndighed ligger hos Sogneforstanderskabet, mener jeg, der aldeles ingen Fare er ved at overlade Præsten at udføre dets Beslutninger; det staaer jo til Sogneforstanderskabet, ved Hjælp af en Sogneforstander eller et andet Medlem af Communen, at føre en Control med, hvorledes